

Войтик Олександра Євгенівна

*кандидат наук з державного управління, викладач кафедри менеджменту
Львівського регіонального інституту державного управління Національної
академії державного управління при Президентіві України*

ORCID 0000-0002-2070-4932

e-mail: voyityk@ukr.net

Мазій Наталія Григорівна

*кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва
та маркетингу Української академії друкарства*

ORCID 0000-0002-0558-5963

e-mail: maziynatali@ukr.net

**ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ:
МОДЕЛІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ**

Розглянуто моделі регіонального розвитку, їх компоненти та модель сталого розвитку у взаємозв'язку та балансі зазначених компонентів. Здійснено етимологію та аналіз соціальної складової регіонального розвитку в країнах ЄС та США. Проаналізовано значення та місце регіональної політики в умовах глобалізації та інтеграції з використанням стратегічного планування та стратегічного управління.

Ключові слова: регіональний розвиток; регіональна політика; модель; інтеграція; конкурентоспроможність.

Постановка проблеми. Зміни, що відбуваються на сьогодні в економічній, політичній та соціальній сферах, потребують посиленої уваги задля нівелювання наслідків кризи, диспропорцій у розвитку регіонів, на яких покладена основна господарська діяльність у ринкових умовах. Встановлення міжрегіональних зв'язків, взаємодія в економічних та соціальних відносинах потребує ефективного управління на загальнодержавному рівні, проте із урахуванням особливостей кожного регіону, вирівнювання дисбалансу тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми державного управління регіональним розвитком, засади розроблення та здійснення регіональної політики розглядали такі провідні науковці, як: Г. Балабанов, З. Варналій, С. Галуза, З. Герасимчук, О. Ковтун, О. Крайник, Н. Кузнецов, Л. Кузьменко, С. Мазур, С. Мельник, І. Михасюк, Н. Мікула, С. Невський, Д. Стеченко, Г. Терещенко, М. Чумаченко, М. Янків та інші.

Водночас актуальним залишається наукове дослідження, присвячене розумінню регіонального розвитку та дослідженню моделей, адже від того, наскільки достовірними і детальними будуть наукові висновки, залежатиме регіональний розвиток та його результативність у державі.

Виокремлення невіршених раніше частин загальної проблеми.

Оскільки питання регіонального розвитку є одним із актуальніших питань у процесі децентралізації влади та консолідації територій, то регіон є об'єктом впливу. За допомогою аналізу існуючих моделей та пропозицій щодо моделі сталого розвитку нами ставиться завдання удосконалення державного управління регіональним розвитком.

Виклад основного матеріалу. Стратегічним напрямком розвитку регіонів для владних інституцій є формування діючих моделей, проте з врахованими особливостями взаємодії кожного регіону для забезпечення соціально-економічного розвитку та збереження ментальних зв'язків, та відповідність вимогам Державної стратегії регіонального розвитку. Вказані у зазначеній стратегії цілі, принципи, стратегічні напрямки є підґрунтям для регіональних стратегій та програм на шляху до забезпечення конкурентоспроможності економіки України та підвищення добробуту населення, що є важливим кроком до європейської інтеграції.

Регіональний розвиток є наслідком впливу певних агрегованих факторів. Вони втілюються у змінах масштабів виробництва, кваліфікації робітників, кількості зайнятих, обсягів капіталовкладень, розміщення ресурсів, організації та управління виробництвом тощо [1]. Моделі регіонального розвитку відображають функціональний взаємозв'язок між агрегованими факторами, які впливають на систему "регіон". У науці сформувалися різні підходи до моделювання процесів регіонального розвитку (табл. 1). Одним із найпоширеніших підходів є еколого-економічний на основі методів міжгалузевого балансу [2]. Моделі регіонального розвитку на основі цього підходу використовують параметри природно-територіального та господарського розвитку регіонів. Сучасний розвиток регіонів України у процесі його моделювання та реалізації економічних перетворень, а також у контексті державних пріоритетних стратегічних напрямів соціально-економічного розвитку вимагає використання інших параметрів [3].

Еколого-економічні моделі регіонального розвитку передбачають формування взаємозв'язку між природною підсистемою регіону й економікою регіону як рівноправними елементами регіональної системи. Модель містить вектори керівних впливів, що дає змогу проводити сценарний аналіз економічних проектів регіонального розвитку.

Інноваційно-інвестиційні моделі головним джерелом довготривалого економічного зростання визначають наукові здобутки та їхнє технологічне застосування. Впровадження інновацій підвищує конкурентоспроможність економіки регіону, гарантує їй економічну безпеку. Інвестиційна привабливість регіону визначається рівнем науково-технічного потенціалу і впровадженням науково-дослідних розробок.

Інноваційна модель економічного розвитку регіонів України формується на визначенні рівня потреби регіону в науково-технічних розробках, виявленні

конкурентних регіональних переваг щодо його природно-ресурсного й економічного потенціалів, визначенні пріоритетних напрямів його розвитку, а також сприянні підвищенню інвестиційної активності господарських суб'єктів.

Організація кластерної моделі регіонального розвитку відбувається на основі кластерів, які є специфічними об'єднаннями некорпоративного типу, розташованими в безпосередній близькості від кінцевих виробників, постачальників (ресурсів, сировини, напівфабрикатів, комплектуючих та послуг), дослідних лабораторій, навчальних та інших установ у певній галузі економіки (або суміжних галузях), діяльність яких може і має надати нові можливості для розвитку просторових економік регіонів на основі принципів та завдань їхнього створення. Такі моделі передбачають технологічне об'єднання самодостатніх кооперованих підприємницьких структур, сформованих на основі поділу праці та спеціалізації, у територіальні виробничі системи для організації виробництва певних видів кінцевої продукції, надання послуг чи виконання робіт у межах певних територій.

Таблиця 1

Типи моделей регіонального розвитку та їхні компоненти

Типи моделей розвитку регіонів	Компоненти (внутрішні ресурси)
Еколого-економічна	Природні ресурси, міжгалузеві зв'язки матеріального виробництва (модель міжгалузевих балансів), виробництво забруднювальних речовин
Інноваційно-інвестиційна	Науково-технічний потенціал, інвестиційний клімат, конкурентоспроможність регіонів, рівень і джерела фінансування інноваційних проєктів, ефективні господарські структури, орієнтовані на інтенсифікацію науково-технічного і технологічного потенціалу
Інноваційна	Науково-технічний потенціал, каталізатори і мультиплікатори інноваційного розвитку матеріального виробництва, кооперація науково-технічних відносин суб'єктів господарювання й органів регіонального та місцевого управління
Кластерна	Територіально-галузева близькість, науково-дослідні центри, доступ до знань, інформації, технологій і нововведень, інвестиційна привабливість, рівень державно-приватного партнерства, замкненість виробничого циклу
Мобілізаційно-інноваційна	Сукупний регіональний потенціал, інноваційний потенціал, рівень впровадження науково-технічних розробок, територіальна інфраструктура, інвестиційна привабливість, освітньо-інтелектуальний і людський капітал

Мобілізаційно-інноваційні моделі розвитку для регіонів України передбачають проведення аналізу сукупного потенціалу та динаміки розвитку інноваційної діяльності в регіоні, оцінювання територіальної структури організації економічної діяльності, а також визначення пріоритетних напрямів розвитку регіональної суспільної системи. Ці моделі передбачають розробку механізмів й інструментів, що дають змогу реалізовувати фундаментальні досягнення науково-технічної сфери та наукові розробки прикладного спрямування. Реалізація мобілізаційно-інноваційної моделі розвитку економіки України має

передбачати формування науково-технічного потенціалу нового формату, що можливо при вдосконаленні форм підготовки наукових кадрів та розширенні сфер реалізації науково-технічних розробок [4].

Модель сталого розвитку регіонів формує взаємозв'язок і баланс економічних, соціальних, екологічних, інституційних та інноваційно-технологічних компонентів із метою максимізації добробуту людини без ускладнення можливостей для майбутніх поколінь задовольняти свої потреби [5].

Модернізація економічного стану регіонів України передбачає впровадження економічних реформ на основі обраної моделі регіонального розвитку. Моделі економічного розвитку регіонів України базуються на стратегії регіонального розвитку. Найпоширенішими та найактуальнішими у процесі реалізації стратегій розвитку окремих регіонів є еколого-економічні, інноваційні, інноваційно-інвестиційні, кластерні, мобілізаційно-інноваційні моделі та моделі сталого розвитку. Впровадження моделей має супроводжуватися реалізацією економічних реформ, враховуючи зміни параметрів внутрішнього й зовнішнього середовища.

Реформування економіки регіону передбачає створення умов для повного використання потенціалу регіону. Моделювання процесів регіонального розвитку має містити розробку інституційно-економічного механізму, що передбачає впровадження державно-громадських і державно-підприємницьких ініціатив щодо ефективного використання фінансово-економічних важелів державної регіональної політики. Такі ініціативи мають реалізовуватися на принципах синхронізації дій, субсидіарності та партнерства [6].

З переходом України до ринкової економіки та демократичних засад управління державою важливого значення набуває регіональна політика, зокрема вдосконалення системи місцевого самоврядування як інституту публічної влади та впровадження сучасних підходів до місцевого та регіонального розвитку. В сучасних умовах глобалізація та інтеграція стали пріоритетними курсами розвитку Європейського Союзу, що дадуть змогу для України досягнути гідного місця у європейській спільноті при взаємовигідній співпраці. Обравши інтеграцію до європейських спільнот стратегічною метою та пріоритетним напрямком державної політики України, її реалізація на регіональному рівні незмінно повинна супроводжуватися процесами демократизації суспільного життя, децентралізацією державного управління, створенням належних міжрегіональних співвідношень, які б забезпечували та стимулювали стійкий соціально-економічний рівень зростання регіонів. Інтеграція до європейських структур є найкращим способом реалізації національних інтересів та побудови економічно розвинутої демократичної держави, зміцнення її позиції у світі [7].

У контексті інтеграційної спрямованості України метою державної регіональної політики як складової стратегії економічного та соціального розвитку України можна визначити створення умов для динамічного,

збалансованого розвитку територій, усунення основних регіональних диспропорцій. Політика щодо підтримки регіонального розвитку має спрямовуватися на активізацію всього ресурсного потенціалу регіонів як основи зміцнення їхньої конкурентності. Це має стати ключовим напрямом регіональної політики [8].

У ст. 2 Закону України “Про стимулювання розвитку регіонів” детально сформульовано мету стимулювання розвитку регіонів, зокрема: забезпечення сталого розвитку регіонів в інтересах усієї України, підвищення рівня життя населення, подолання бідності та безробіття, формування середнього класу; ефективне використання економічного, наукового, трудового потенціалу, природних та інших ресурсів, створення рівних умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів України; подолання депресивного стану окремих територій, своєчасного й комплексного вирішення проблем охорони довкілля [9]. Головною метою Державної стратегії регіонального розвитку є визначення ключових проблем регіонального розвитку, пріоритетів державної регіональної політики.

Загальними трендами, що впливали на Україну загалом та регіональний розвиток зокрема, були такі:

- певна стабілізація економічної ситуації, деяке зростання ВВП та поживлення окремих галузей економіки України;
- продовження війни на Сході, її дестабілізаційний вплив на решту України, як економічного, так і політичного та соціального спрямування;
- продовження процесів добровільного об’єднання територіальних громад та поява нових особливостей у цих процесах;
- проведення низки заходів національного рівня, присвячених питанням регіонального розвитку та децентралізації [10].

Попри це очевидно є важливість використання досвіду розвитку регіонів Євросоюзу, особливості формування та реалізації європейської політики регіонального розвитку, оскільки сучасний стан розвитку регіонів України, його тенденції певною мірою повторюють недавню ситуацію в Європі. Як зазначають дослідники, реформування регіонів Європейського Союзу було необхідністю при вирішенні питань щодо диспропорцій у межах регіону, структурних змін і враховувало програми, що передбачали спеціалізований підхід для індустріальних регіонів, а отже, сучасна економічна політика затримувала формування та активізацію регіональної політики ЄС на основі регіонального вирівнювання та політики регіонального об’єднання.

Сучасна регіональна політика вперше з’явилася в США і використовувалася як інструмент у боротьбі проти безробіття та збільшення проблем в економіці окремих штатів. У Європі поява регіоналізму безпосередньо пов’язана з політичними групами, які критикували надмірну централізацію і практику формування національних держав, але при цьому не заперечували необхідності її існування. В окремих країнах вона стала,

насамперед, засобом на шляху зрівняння диспропорцій в економічному розвитку держави, нівелювання нерівності між регіонами. Одночасно регіональна політика повинна була допомогти ґрунтовно модернізувати державу, а також стати певною мірою підставою стабілізації соціального життя, регулювання відносин суспільства із середовищем його існування, подолання напруженості в економічному та соціокультурному аспектах та створення в майбутньому механізмів запобігання соціальних конфліктів [11]. Вона створювала баланс між різними регіонами політичної системи, щоб забезпечити їхній демократичний розвиток, а також створити реальну можливість використання моделі стійкого політичного та економічного розвитку держави.

Головною метою соціальної стратегії України є забезпечення такого соціального розвитку, при якому можливо було б створити умови для розвитку соціальних інтересів громадян України, зберігання цілісності держави, при цьому беручи до уваги національні інтереси. Без забезпечення економічної безпеки неможливо вирішити жодного завдання як у внутрідержавному, так і зовнішньополітичному аспектах.

Важливою складовою діяльності Європейського Союзу є соціальний аспект. Завдяки боротьбі громадських організацій, профспілок як наймасовіших і соціально активних об'єднань існує ефективна система соціального захисту в найбільш розвинених країнах Західної Європи (Франції, Німеччині, Італії тощо).

За весь післявоєнний період завдяки діалогу влади й суспільства в цих країнах не допустили великого розриву між доходами найбагатших і найбідніших громадян. Сформована на сьогодні соціальна справедливість у європейських країнах, поза всякими сумнівами, є результатом завоювань масових організацій і громадянського суспільства загалом, а також розумним компромісом із боку підприємців і держави [12]. Бідність дотепер поширена серед уразливих соціальних і етнічних груп.

Конституції більшості сучасних держав дають визначення “соціальної держави” як такої, що є особливим типом високорозвиненої держави, в якому забезпечується високий рівень соціальної захищеності всіх громадян за допомогою активної діяльності держави з регулювання соціальної, економічної та інших сфер життєдіяльності суспільства, встановлення в ньому соціальної справедливості і солідарності. Соціальна держава знаменує високий рівень зближення цілей та гармонізації відносин державних інститутів і суспільства [13].

Модернізація і супутні їй такі явища, як індустріалізація, урбанізація і міграція призводять до занепаду “місцевих націоналізмів” і регіоналізмів, до послаблення або зникнення регіональних чи локальних об'єднань, а їхнє місце займали етнічні групи, які не піддавалися подальшим процесам модернізації. Підвищена суспільна мобільність спричиняє зростання внутрішньої

диференціації окремих територіальних утворень, груп, а також неоднаковий їхній розвиток, що призводить до зростання напруженості і незадоволення у відносинах між ними. Вітчизняний політолог Л. Нагорна відзначає, що з'являється “відчуття єдності співтовариства, що виникає на структурному мезорівні і пов'язана спільністю економічних інтересів, соціальної організації, культурних пріоритетів”. Відбувається процес формування регіональної ідентичності, у формуванні якої важливу роль відіграють конкретно-прикладний контекст функціонування регіону, зокрема індикатори та індекси його динаміки, соціального самопочуття різних верств населення, інвестиційної привабливості тощо. У регіонах із усталеними традиціями виникало переконання, що економічно слабшим регіонам прийдешня інтеграція не швидко покращить їхні становища. Регіоналізм ставав формою регіонального опору проти так званої внутрішньої колонізації. Однак не лише усвідомлення нерівномірності й економічної деградації породжувало посилення почуття регіональної або етнічної ідентичності [14].

Стратегія регіонального розвитку в країнах ЄС розробляється на двох рівнях – національному та регіональному. На національному рівні розробляється стратегія регіонального розвитку держави, що має проблемно-функціональне спрямування, а також стратегії розвитку окремих галузей – промисловості, сільського господарства, освіти тощо. Стратегія на регіональному рівні є важливим інструментом проведення соціально-економічної політики регіону. Тут визначають пріоритети і напрямки розвитку регіону з урахуванням власного потенціалу і загальнонаціональних тенденцій [15].

Кожна держава ЄС формує власну регіональну політику, зважаючи на рівень свого соціально-економічного розвитку і національні пріоритети. Використання інструментів регіональної політики значною мірою залежить від потенціалу регіонів, територіальних відмінностей їхнього розвитку, особливостей регіональних проблем, ступеня децентралізації державного управління та рівня автономії регіонів. Характерним для регіональної політики ЄС є посилення однорідності національної політики, зближення принципів та механізмів її реалізації, збільшення ініціативи центрального уряду в питаннях зменшення регіональних диспропорцій, надання переваг регіональним інвестиціям перед регіональними стимулами, зосередження уваги на капітальних вкладеннях і зайнятості [16].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Підсумовуючи, можемо спостерігати, що, на жаль, регіональний розвиток України потребує зусиль із боку органів державного управління, щоб хоча би досягти рівня як, наприклад, у країнах Західної та Центральної Європи. Тому для розвитку регіонів необхідно створити таку систему інституцій, яка б працювала на задоволення інтересів населення, підвищення рівня життя та соціальних гарантій за умови врахування досвіду зарубіжних країн та з одночасним врахуванням сучасних особливостей регіонального розвитку України.

Список використаної літератури

1. Терещенко Г. В. Інноваційний фактор в контексті моделей розвитку регіонів // Ефективна економіка. 2012. № 12. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1661> (дата звернення: 14.08.2018).
2. Бібік Н. В. Моделі регіонального розвитку: теоретичні аспекти й особливості використання. URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2009_4/2.pdf (дата звернення: 15.08.2018).
3. Ковтун О. І. Організаційно-економічні альтернативи забезпечення конкурентоспроможності регіональних господарських систем // Науковий вісник НЛТУ України. 2009. Вип. 19/12. С. 208.
4. Токар В. Інституційні інструменти мобілізаційно-інноваційної національної моделі // Дослідження міжнародної економіки : зб. наук. пр. 2011. Вип. 1 (66). С. 88.
5. Трофимова В. В. Концепція сталого розвитку як основа постіндустріальних моделей розвитку // Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 8. С. 36.
6. Томарева-Патлахова В. В. Моделі регіонального розвитку в контексті економічних реформ // Держава та регіони. 2013. № 1. С. 80. (Серія “Економіка та підприємництво”).
7. Тенденції та перспективи європейської інтеграції України: державно-управлінські виміри : монографія / В. В. Корженко, Н. М. Мельтюхова, Г. С. Одинцова [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Корженка, Н. М. Мельтюхової. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2007. С. 7.
8. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004 – 2015 роки) “Шляхом європейської інтеграції” / авт. кол. : А. С. Гальчинський, В. М. Геєць [та ін.] ; Нац. ін-т стратег. дослідж. ; Ін-т економ. прогнозування НАН України ; М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. Київ : ІВЦ Держкомстату України, 2004. С. 322.
9. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України № 2850-IV від 08.09.2005 р. // Урядовий кур’єр. 2005. 12 жовт. С. 1—3.
10. Регіональний розвиток України : аналіт. звіт. URL : <https://decentralization.gov.ua/news/8127> (дата звернення: 23.07.2018).
11. Milczarek D. Unia Europejska wobec wyzwac globalizacji i regionalizmu // Adamczyk A. Regionalizm, polityka regionalna i Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej. J. Borkowski. Warszawa : [s. n.], 2005. 645 s.
12. Канунников А. Гражданское общество и государство в условиях кризиса. URL : Режим доступа : <http://www.lawinrussia.ru/dokladi/2009-03-19/grazhdanskoe-obshchestvo-i-gosudarstvo-v-usloviyahkrizisa.html> (дата обращения: 11.07.2018).
13. Невський С. М. Економіка повоєнної Західної Німеччини: на шляху до “економічного дива” : навч. посіб. Москва : ТЕИС, 2006. 167 с.
14. Нагорна Л. П. Регіональна ідентичність: український контекст. Київ : [б. в.], 2008. С. 167.
15. Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України : Проект Київського центру Ін-ту Схід-Захід / С. Максименко, Є. Кіш, М. Лендбел [та ін.] ; за ред. С. Максименка. Київ : Логос, 2000. 72 с.
16. Мазур С. А. Теоретично-методологічні засади управління в регіональних економічних системах. URL : <http://repository.vsau.org/getfile/1659.pdf> (дата звернення: 15.08.2018).

Статтю подано: 04.11.2018

Статтю схвалено: 05.12.2018

Voityk Oleksandra Yevhenivna

*Ph.D. in Public Administration, Lecturer
at the Department of Management, Lviv Regional Institute
for Public Administration of the National Academy
for Public Administration
under the President of Ukraine*
ORCID 0000-0002-2070-4932
e-mail: voyityk@ukr.net

Mazii Nataliia Hryhorivna

*Ph.D. in Economics, Associate Professor of Entrepreneurship
and Marketing of Ukrainian Academy of Printing*
ORCID 0000-0002-0558-5963
e-mail: maziynatali@ukr.net

**STATE ADMINISTRATION REGIONAL DEVELOPMENT:
MODELS AND FEATURES OF INPUT**

Problem setting. The article considers the regional development patterns, mainly, the ecological and economic, innovation and investment, cluster, mobilization and innovative, their components and stable development pattern in the interrelation and balance of the mentioned components. Introduction of the patterns considered shall be accompanied by the realization of economic reforms, considering the parameters of the internal and external environment

Recent research and publications analysis. It is stated that the general tendencies of impact on the regional development are characterized by the partial stabilization of economic situation, despite the continuous military actions in the East, as well as the processes of the territorial communities consolidation and power decentralization.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. It was traced that the USA regional policy appeared in the process of combating the economic problems, in particular, the unemployment, in contrast to Europe, where the initiative came from the political group unified by the criticism of excess decentralization, overcoming the disproportions of the economic development, etc.

Paper main body. It is determined that the country's social strategy is aimed at the creation of conditions for the social interests development, the national integrity, since without providing for the economic security it is impossible to solve any issue both at the intrastate and foreign-policy level. The main priorities of the stable development strategy are as follows: Social sphere (insurance of the high level of the population welfare through changing the acting standards); ecological sphere (preservation and further improvement of the environmental conditions); economic sphere (improvement of current economic processes efficiency).

We considered the issue of regionalism in 2 aspects, mainly, in the international aspect – as a process of building the integration structures in the separate group of states in certain regions or subregions of the world, which is exemplified by the European integration process embraced by the institutional framework of the European Union and at the state level – activity for the purpose of supporting the development of certain regions of the country, frequently cross-border regions, through the relevant regional policy, both within the state and with the support of the integration super-national structures.

It is determined that the modernization and the similar phenomena, such as industrialization, urbanization lead to the depression of the “local nationalisms” and regionalisms, to the weakening or disappearance of the regional or local communities being substituted by the ethnic groups not subject to the future modernization processes. The increased social mobility causes the growth of the internal differentiation of separate territorial formations, groups, as well as their uneven development, which leads to the growth of tension and dissatisfaction within their relations.

It is researched that the efficient social policy of the EU countries is oriented towards the social work of support and insurance, as well as the people’s participation in the discussion, development and making the vital social decisions. During the formation of the regional development policy much attention should be given to the strategic planning and strategic management. The national social programs are realized with the help of the public components of the regional policy with regard to the peculiarities of the given region. The public interests will allow developing the programs, which embrace the problems of the region to the greatest extent and will be aimed at the solution of these problems.

Conclusions of the research and prospects for further studies. It is summarized that each EU State forms its own regional policy, with regard to the level of its socio-economic development and national priorities. The use of the regional policy instruments depends much upon the potential of the regions, territorial characteristic features of their development, peculiarities of the regional issues, the level of government control decentralization and the level of the regional autonomy. Generally, the regional development of the Ukrainian population is not developed as much as in the West and Central European Countries, and, thus, for the regional development the system of institutions should be created which could satisfy the public interests, improve the level of life and social warranties.

Key words: social development; regional policy; pattern; integration; competitiveness.

References

1. Tereshchenko, H. V. (2012). Innovatsiyni faktor v konteksti modelei rozvytku rehioniv. *Efektivna ekonomika*, Issue 12. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1661> [in Ukrainian].
2. Bibik, N. V. (2009). *Modeli rehionalnoho rozvytku: teoretychni aspekty y osoblyvosti vykorystannia*. URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vdnuet/econ/2009_4/2.pdf [in Ukrainian].
3. Kovtun, O. I. (2009). Orhanizatsiino-ekonomichni alternatyvy zabezpechennia konkurentospromozhnosti rehionalnykh hospodarskykh system. *Naukovyi visnyk NLTU*, Issue 19/12, pp. 207-219 [in Ukrainian].
4. Tokar, V. (2011). Instytutysiini instrumenty mobilizatsiino-innovatsiinoi natsionalnoi modeli. *Doslidzhennia mizhnarodnoi ekonomiky*, Issue 1(66), pp. 86-93 [in Ukrainian].
5. Trofymova, V. V. (2010). Kontseptsiia staloho rozvytku yak osnova postindustrialnykh modelei rozvytku. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, Issue 8, pp. 33-37 [in Ukrainian].
6. Tomareva-Patlakhova, V. V. (2013). Modeli rehionalnoho rozvytku v konteksti ekonomichnykh reform. *Derzhava ta rehiony*. Issue 1, pp. 76-80 [in Ukrainian].
7. Korzhenko, V. V., Meltiukhova, N. M., Odyntsova, H. S., Korzhenko, V. V., Meltiukhova, N. M. (Eds.). (2007). *Tendentsii ta perspektyvy yevropeiskoi intehratsii Ukrainy: derzhavno-upravliniski vymiry*. Kharkiv: KharRI NAPA “Mahistr”. pp. 7 [in Ukrainian].

8. Nats. in-t strateh. doslidzh. ; In-t ekonom. prohnouzuvannia NAN Ukrainy ; M-vo ekonomiky ta z pytan yevrop. intehr. Ukrainy. Halchynskyi, A. S, Heiets, V. M. (2004). *Stratehiia ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Ukrainy (2004 – 2015 roky) “Shliakhom yevropeiskoi intehratsii”*. Kyiv: IVTs Derzhkomstatu Ukrainy. pp. 416 c. [in Ukrainian].

9. Pro stymuliuvannia rozvytku rehioniv. № 2850-IV. (2005). [in Ukrainian].

10. Rehionalnyi rozvytok Ukrainy. (2018). URL : <https://decentralization.gov.ua/news/8127> [in Ukrainian].

11. Milczarek, D. (2005). Unia Europejska wobec wyzwalacz globalizacji i regionalizmu. In Adamczyk, A., Borkowski, J. *Regionalizm, polityka regionalna i Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej*. Warszawa. 645 p.

12. Kanunnykov, A. (2018). *Hrazhdanskoe obshchestvo y hosudarstvo v usloviakh kryzysa*. URL : <http://www.lawinrussia.ru/dokladi/2009-03-19/grazhdanskoe-obshchestvo-i-gosudarstvo-v-usloviyahkrizisa.html> [in Russian].

13. Nevskiy, S. M. (2006). *Ekonomika povoiennoi Zakhidnoi Nimechchyny: na shliakhu do “ekonomichnoho dyva”*. Moskva: TEYS. 167 p. [in Ukrainian].

14. Nahorna, L. P. (2008). *Rehionalna identychnist: ukraïnskyi kontekst*. Kyiv. pp. 167 [in Ukrainian].

15. Maksymenko, S., Kish, Ye, Lendbel, M., Maksymenka, S. (Eds.). (2000). *Rehionalna polityka v krainakh Yevropy. Uroky dlia Ukrainy: Proekt Kyivskoho tsentru In-tu Skhid-Zakhid*. Kyiv: Lohos. 72 p. [in Ukrainian].

16. Mazur, S. A. (2018). *Teoretychno-metodolohichni zasady upravlinnia v rehionalnykh ekonomichnykh systemakh*. URL : <http://repository.vsau.org/getfile/1659.pdf> [in Ukrainian].

Paper submitted: 04.11.2018

Paper accepted: 05.12.2018

Цитування: Войтик О. Є., Мазій Н. Г. Державне управління регіональним розвитком: моделі та особливості запровадження // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 4(57) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. С. 69—79.

Citation: Voityk, O. Ye., Mazii, N. H. (2018). Derzhavne upravlinnia rehionalnym rozvytkom: modeli ta osoblyvosti zaprovadzhennia. *Efficiency of Public Administration*, Issue 4(57), pp. 69-79.